

AGENDA

do 1 oktober 2020 • 21.30 uur
vr 2 oktober 2020 • 21.30 uur
zo 4 oktober 2020 • 15.30 uur
dirigent **Lahav Shani**
Brahms Eerste symfonie

do 8 oktober 2020 • 19.30 uur
vr 9 oktober 2020 • 19.30 uur
zo 11 oktober 2020 • 15.00 uur
dirigent **Lahav Shani**
Mozart Ouverture Die Entführung
aus dem Serail
Lindberg Absence
(wereldpremière)
Mozart Symfonie nr. 41 'Jupiter'

do 8 oktober 2020 • 21.30 uur
vr 9 oktober 2020 • 21.30 uur
dirigent en piano **Lahav Shani**
viool **Renaud Capuçon**
cello **Kian Soltani**
Lindberg Absence
(wereldpremière)
Beethoven Tripelconcert

do 15 oktober 2020 • 19.30
en 21.30 uur
dirigent **Duncan Ward**
Maier Sound Garden
(wereldpremière)
Mazzoli Sinfonia for Orbiting Spheres
(Nederlandse première)
Beethoven Vierde symfonie

do 22 oktober 2020 • 19.30
en 21.30 uur
vr 23 oktober 2020 • 19.30
en 21.30 uur
dirigent **Gianandrea Noseda**
viool **Lisa Batiashvili**
Prokofjev Eerste vioolconcert
Schumann Vierde symfonie

ORKESTLEDEN

Chef-dirigent

Lahav Shani

Fredirigent

Valery Gergiev
Yannick Nézet-Séguin

Eerste viool

Igor Gruppman, concertmeester
Marieke Blankestijn, concertmeester
Quirine Scheffers
Hed Yaron Meyerson
Saskia Otto
Arno Bons
Mireille van der Wart
Shelly Greenberg
Cor van der Linden
Rachel Browne
Maria Dingjan
Marie-José Schrijner
Noëmi Bodden
Petra Visser
Sophia Torrenga
Hadewijch Hofland
Annerien Stuker
Alexandra van Beveren
Koen Stapert

Tweede viool

Charlotte Potgieter
Cecilia Ziano
Frank de Groot
Laurens van Vliet
Tomoko Hara
Elina Staphorsius
Jun Yi Dou
Bob Bruyn
Letizia Sciarone
Eefje Habraken
Maija Reimikainen
Sumire Hara
Wim Ruitenbeek
Babette van den Berg
Melanie Broers

Altviool

Anne Huser
Roman Spitzer
Maartje van Rheeden
Galahad Samson
Kerstin Bonk

Lex Prummel

Janine Baller
Francis Saunders
Veronika Lénártová
Rosalinde Kluck
León van den Berg

Cello

Joanna Pachucka
Daniel Petrovitsch
Mario Rio
Gé van Leeuwen
Eelco Beinema
Carla Schrijner
Pepijn Meeuws
Yi-Ting Fang

Contrabas

Matthew Midgley
Ying Lai Green
Jonathan Focquaert
Robert Franenberg
Peter Luit
Harke Wiersma
Arjen Leendertz
Ricardo Neto

Fluit

Juliette Hurel
Joséphine Olech
Désirée Woudenberg

Fluit/piccolo

Justine Caillé

Hobo

Remco de Vries
Karel Schoofs
Hans Cartigny
Anja van der Maten

Hobo/Engelse hoorn

Ron Tjhuis

Klarinet

Julien Hervé
Bruno Bonansea
Jan Jansen

Klarinet/ basklarinet

Romke-Jan Wijmenga

Fagot

Pieter Nuytten
David Spranger
Marianne Prommel

Fagot/contrafagot

Hans Wisse

Hoorn

David Fernández
Alonso
Cristiana Neves
Wendy Leliveld
Richard Speetjens
Laurens Otto
Pierre Buizer

Trompet

Giuliano Sommerhalder
Alex Elia
Arto Hoornweg
Simon Wierenga
Jos Verspagen

Trombone

Pierre Volders
Alexander Verbeek
Remko de Jager

Bastrombone/ contrabastrombone

Ben van Dijk

Tuba

Hendrik-Jan Renes

Pauken/slagwerk

Randy Max
Danny van de Wal
Ronald Ent
Martijn Boom
Adriaan Feayaerts

Harp

Charlotte Sprenkels

Concerttoelichting

BRAHMS MET TRIFONOV

DO 1 OKTOBER 2020 • 19.30 UUR
VR 2 OKTOBER 2020 • 19.30 UUR
ZO 4 OKTOBER 2020 • 13.30 UUR

ROTTERDAMS
PHILHARMONISCH
ORKEST

Vriendelijk portret

Dat Brahms al tamelijk vroeg in zijn loopbaan een pianoconcert zou schrijven, wekt nauwelijks verbazing. Al vanaf zijn tiende trad hij in het openbaar op als pianist.

Om bij te dragen aan de redelijk karige familie-inkomsten gaf Johannes Brahms na zijn middelbareschooltijd – met enige tegenzin – pianoles, en uiteindelijk componeerde hij ook voor zijn instrument. Daarnaast, als verslinder van romans en dichtbundels, schreef hij liederen. Het was Robert Schumann die zijn loopbaan een geweldige duw verleende: deze jongeman zou het nog ver brengen, zodra hij orkestwerken zou gaan schrijven, schreef hij in 1853 in zijn *Neue Zeitschrift für Musik* – in Brahms' muziek voor kleinere bezetting was al een orkestraal denken verborgen...

Veiliger

Een jaar later zette Brahms zich aan een sonate voor twee piano's. In dat werk, beoogd voor een kleinere bezetting, bleek inderdaad een orkestraal denken verborgen, zoals Brahms gaandeweg zelf ook ontdekte – eerst leek het werk de gedaante van een symfonie aan te nemen, uiteindelijk werd het een pianoconcert, toch een iets 'veiliger' terrein dan een echte symfonie, meende de componist, want had Beethoven in dat genre niet het laatste woord al gezegd?

De eerste uitvoeringen van het werk in januari 1859 kregen tot schrik van de 25-jarige componist de handen van het publiek nauwelijks op elkaar. De kritieken waren onvriendelijk, en alleen een onbekende uitgeverij wilde de muziek uiteindelijk publiceren: aanvankelijk louter de pianopartij, een

paar jaar later ook de orkestpartijen, en pas in 1874 de partituur.

Spanning

Als orkestrator was de componist van dit *Eerste pianoconcert* misschien nog een onzekere debutant, maar verder wijst dit werk al in veel opzichten vooruit naar Brahms' latere partituren. Na de eerst onstuimige en dan zangerige opening – waarin het zoeken is naar een vaste toonsoort – krijgt de melodielijn van de pianist, door de parallelle akkoorden, tertsen en sexten, een ongewoon rijke klank. En er zijn weinig componisten die zó soepel overspringen tussen twee en drie noten per maatdeel. Het orkest is geen begeleider van de 'ideeën' van de solist; ze ondersteunen elkaar van begin tot eind in wat, met enig zoeken, als een traditionele sonatevorm geanalyseerd kan worden, maar vooral de indruk wekt van een vrij, bijna rapsodisch geheel. Dat onderscheidt dit werk van het 'volwassener' ogende *Tweede pianoconcert* van twee decennia later. De vorm lijkt bijna toevallig ontstaan, de orkestratie is minder gepolijst, de melodieën zijn hoekiger, maar de spanning is ongekend.

Brille

Het langzame middendeel omschreef Brahms als een 'vriendelijk portret' van Clara. In een brief van 30 december 1856: 'Ich schreibe dieser Tage den ersten Satz des Concertes ins Reine. Auch male ich an einem sanften

Brahms aan het klavier, rond 1860

Uiteindelijk werd het een pianoconcert, toch een iets 'veiliger' terrein dan een echte symfonie, meende de componist, want had Beethoven in dat genre niet het laatste woord al gezegd?

Portrait von Dir, das dann Adagio werden soll! (Ik schrijf op dit moment het hoofdthema van het concert in het net. Ook schilder ik aan een vriendelijk portret van jou dat dan het Adagio moet worden.) De muziek is lyrisch, liefdevol van toon. De balans met het slotdeel is lastig te vinden: als je na het drama van het eerste deel ook het Adagio zwaar aanzet, kan het slotdeel iets té lichtvoetig overkomen. Maar dit deel toont Brahms op z'n mooist. Speelse vraag-antwoordspelletjes als in zijn *Serenades*, bijna preklassieke meerstemmigheid (zelfs een mini-fuga), virtuositeit in de twee (!) cadensen, brille tegenover intensiteit. De jongeman zou het nog ver brengen...

Onno Schoonderwoerd

PROGRAMMA

Dirigent **Lahav Shani**
Piano **Daniil Trifonov**

Johannes Brahms 1833-1897
Pianoconcert nr. 1 in d, op 15
(1854-1859)

- Maestoso
- Adagio
- Rondo. Allegro non troppo

Duur concert circa 50 minuten

Vorige uitvoering door ons orkest:
december 2019, piano **Emanuel Ax**,
dirigent **Lahav Shani**

Lahav Shani, dirigent

Geboren: Tel Aviv, Israël

Huidige positie: chef-dirigent
Rotterdams Philharmonisch Orkest;
music director Israel Philharmonic
Orchestra; vaste gastdirigent Wiener
Symphoniker

Studie: piano aan de Buchmann-
Mehta School of Music Tel Aviv;
piano en directie aan de Hochschule
für Musik 'Hanns Eisler' Berlijn;
mentor: Daniel Barenboim

Doorbraak: 2013, na het behalen
van de eerste prijs van het Gustav
Mahler Dirigentenconcours in
Bamberg

Daarna: gastdirecties Berliner
Staatskapelle, Berliner Staatsoper,
Wiener Philharmoniker,
Symphonieorchester des Bayerischen
Rundfunks, Staatskapelle Dresden,
Tonhalle Orchester Zürich,
Rundfunk-Sinfonieorchester
Berlin, Philharmonia Orchestra,
Philadelphia Orchestra, Pittsburgh
Symphony Orchestra, Seoul
Philharmonic Orchestra, Koninklijk
Concertgebouworkest

Kamermuziek: als pianist onder
meer Festival d'Aix-en-Provence,
Kölner Philharmonie en Verbier
Festival

**Debuut Rotterdams
Philharmonisch:**
2016, als dirigent en pianosolist

Daniil Trifonov, piano

Geboren: Nizjni Novgorod, Rusland

Studie: Gnessin Muziekschool
Moskou bij Tatjana Zelikman;
Cleveland Institute of Music (piano
en compositie)

Prijzen: Chopin-concours Warschau
(2010); Tsjaikovski-Concours in
Moskou; Franco-Abbiati Prijs (2013);
Musical America's Artist of the Year
award (2019)

Doorbraak: 2011, eerste prijs
Arthur Rubinstein Concours Tel
Aviv, tevens Pnina Salzman Prijs,
Kamermuziekprijs en Publieksprijs

Gesoleerd bij: Berliner
Philharmoniker, Staatskapelle
Dresden, Tonhalle Orchester Zürich,
Koninklijk Concertgebouworkest,
symfonieorkesten van Boston,
Chicago, New York Philharmonic,
Los Angeles Philharmonic

Recitals: Carnegie Hall New York,
Wigmore Hall Londen, Musikverein
Wenen, Suntory Hall Tokio, Salle
Pleyel Parijs

**Debuut Rotterdams
Philharmonisch:** 2016